

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om pro-
duktionsstöd.

Allmän motivering

Det grundläggande målet med landskapslagen om produktionsstöd (37/83) är att främja näringslivet och skapa en gynnsam befolkningsstruktur och ekonomisk utveckling i landskapet. Insatserna skall ske på ett sådant sätt att fasta arbetsplatser tryggas liksom tillgången till viktig service och en god livsmiljö.

Landskapslagen är tillämplig på ansökningar som inkommit under tiden 1 september 1983 till den 31 december 1989, bidragen skall ha använts före den 31 december 1991. Eftersom de stödåtgärder som kan ges enligt landskapslagen om produktionsstöd anses vara betydelsefulla för landskapet föreslår landskapsstyrelsen att dess giltighetstid förlängs samt att ändamålsenliga justeringar görs i bestämmelserna. Ordet "produktionsstöd" i landskapslagens rubrik föreslås utbytt mot "näringsstöd" eftersom stöd även kan ges till annan verksamhet än direkt produktionsverksamhet. De förändringar som föreslås kan förväntas få en mot-
svarighet i riket då det i en proposition (prop. 91/88) framförts förslag om liknande bestämmelser i rikets lagstiftning.

Syftet med ändringarna i landskapslagen är att större vikt skall läggas vid näringar och områden vilka är svagt utvecklade samt att återhållsamhet i motsvarande mån skall visas mot projekt i näring som redan är väletablerad i ett område med högt utvecklat näringsliv eller där ytterligare stöd åt ett projekt i viss näring har en snedvridande effekt på konkurrensförhållandena. I förslaget betonas också en möjlighet att inom specialområde tillgodose behovet av arbetsplatser för kvinnor.

Ändringsförslagen avses inte öka de ekonomiska åtagandena i någon större utsträckning. De fall där det kan bli aktuellt är närmast då ett företag väsentligt höjer sin tekniska nivå samt då de generösare reglerna för utvecklingsbidrag tar medel i anspråk.

Detaljmotivering

1 §. Gällande landskapslag innehåller en detaljerad uppräknig av de verksamheter som kan få näringsstöd. För att motverka uppkomsten av tolkningsproblem

om lagens tillämpningsområde har i förslaget uppräknats de verksamheter som inte kan få stöd.

1a §. Reglerna om specialområde har utbrutits ur 1 § och hänförs till en ny 1a §. Specialområde kan inte bara kommun utgöra utan enligt förslaget även del därav, vilket är ägnat att öka flexibiliteten i de punktvisa insatser som kan företas.

I 1a § har särskilt upptagits det fall att ett visst område har en för kvinnor missgynnande arbetsmarknad. Skrivningen visar på att projekt som skapar arbetstillfällen för kvinnor i ett område som i detta avseende har en obalanserad struktur kan få en positiv särbehandling.

2 §. I 1 mom. har ordet "produktionsstöd" utbytt mot "näringsstöd".

Då det inom den närmaste framtiden torde råda brist på arbetskraft i landskapet så bör skapande av fler arbetstillfällen ges en lägre prioritet än tidigare under lagens giltighetstid. Uttrycket i 2 § 2 mom. "ett ökat antal arbetsplatser inom företaget eller" föreslås därför struket ur lagtexten.

Regeln i 2 § 3 mom. innebär att möjligheterna att stödja befintliga näringar ökas.

2a §. I framtiden torde projekt med flera huvudmän bli vanligare. Samarbete kan syfta till att förbättra verksamhetsmöjligheterna för de inblandade eller vara ett sätt att sprida risken i ett projekt som annars inte kunnat genomföras.

4 §. I den tredje baszonen bör projekt inom näring som redan är väletablerad som regel inte stödjas. Även inom den andra baszonen bör återhållsamhet med beviljande av investeringsbidrag iaktas om investeringens storlek eller lokala konkurrensförhållanden påkallar det.

Det normala bidraget i tredje baszonen avses även i framtiden bli det som stadgas i nuvarande lag (dvs. för stödområde A 5-15 % och för stödområde B 5-10 %) men skall kunna utgå förhöjt upp till 25 % av de beräknade godtagbara kostnaderna.

7 §. När startbidrag beviljas i den tredje baszonen bör projekt inom näring som redan är väletablerad som regel inte stödjas och återhållsamhet iaktas även inom den andra baszonen om bidragets storlek eller lokala konkurrensförhållanden påkallar det.

Risken för en snedvridande effekt på konkurrenssituationen inom området kan

göra det nödvändigt att iaktta återhållsamhet det andra och tredje startåret. Att ett nytt projekt får stora ekonomiska svårigheter kan dock tala för att en högre procentsats beviljas.

8 §. Utvecklingsbidragets användbarhet utvidgas så att bidrag kan utgå även för kostnader i samband med undersökningar för att grunda ett företag och så att kostnaderna för avlönandet av person med väsentlig betydelse för företagets planering och framtid skall kunna bedömas vid sidan av företagets övriga utvecklingsplan. Till den del sådan kostnad kan hänföras till startbidrag får utvecklingsbidrag inte utgå.

I 8 § 3 mom. ges en möjlighet att bevilja utvecklingsbidrag trots att finansiering av ett projekt sker med andra former av stöd.

11 § 1 mom. Ordet "produktionsstöd" är utbytt mot "näringsstöd".

12 § 2 mom. Ordet "produktionen" är utbytt mot "verksamheten".

16 § 1 mom. För att en förlängning av återbetalningstiden av bidrag skall vara gällande så måste synnerliga skäl för förlängningen ha funnits vid tiden för bidragsbeslutets fattande samt den förlängda tiden ha angetts i bidragsbeslutet.

17 §. Lagförslaget åsyftar ingen ändring i ändamålet med gällande regel. Uttryckligen innefattas dock förutom ansökan om bidrag även ansökan om utbetalning i lagens tillämpningsområde. Ett uttryckligt stadgande om återbetalning av bidrag om det använts för annat än vad det beviljats för har intagits i bestämmelsen.

17a §. En ny bestämmelse som reglerar fall när försäkrad anläggningstillgång skadas.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om produktionsstöd

I enlighet med landstingets beslut

ändras 1 §, 2 §, 4 §, 7 §, 8 §, 11 § 1 mom, 12 § 2 mom., 16 § 1 mom. och 21 § 1 mom. landskapslagen den 25 juli 1983 (37/83), av dessa lagrum 1 § sådan den lyder i landskapslagen den 29 januari 1987 (4/87) respektive landskapslagen den 16 juni 1988 (45/88), 5 kapitlets rubrik, lagens rubrik, samt

fogas till lagen en ny 1a §, till 2 § fogas ett nytt 3 mom. samt till lagen nya 2a § och 17a §, som följer:

L a n d s k a p s l a g om näringsstöd

1 §

Ur landskapets medel kan näringsstöd beviljas på sätt som i denna lag föreskrivs. Stöd beviljas inte för byggnadsrörelse eller sådana näringar som avses i 11 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland. Detaljhandel och transportnäring kan beviljas stöd endast för projekt som till väsentlig del kan hänföras till turism eller när verksamheten bedrivs i specialområde.

För egentligt gårdsbruk kan näringsstöd beviljas för specialiserat jordbruk inom stödområde A inom den första baszonen med syfte att trygga utkomsten och främja sysselsättningen. Näringsstöd kan ges för specialiserat jordbruk även inom den andra och tredje baszonen och inom stödområde B, om landskapsstyrelsen anser att särskilda skäl därtill föreligger. Ett serviceföretag som tillgodoser endast ett regionalt eller lokalt behov kan beviljas understöd endast om företaget producerar tjänster som företagsverksamheten behöver samt om företaget finns inom specialområde.

I denna lag avsedda näringsstöd är investeringsbidrag, startbidrag och utvecklingsbidrag.

Med utvecklingsområde avses i denna lag

1) Käkars, Brändö, Kumlinge, Vårdö, Föglö och Sottunga kommuner, som tillhör stödområde A inom den första baszonen,

2) Sunds, Lumparlands och Geta kommuner, som tillhör stödområde A inom den andra baszonen,

3) Eckerö och Saltviks kommuner, som tillhör stödområde B inom den andra baszonen,

4) Hammarlands och Lemlands kommuner, som tillhör stödområde A inom den tredje baszonen samt

5) Finströms och Jomala kommuner samt Mariehamns stad, som tillhör

stödområde B inom den tredje baszonen.

Om synnerliga skäl föreligger kan landskapsstyrelsen besluta om avvikelse från stödområdesindelningen.

1a §

Förekommer i kommun eller del därav särskilt omfattande arbetslöshet, utflyttning eller för kvinnor missgynnande arbetsmarknad, som är bestående eller som uppkommit till följd av en plötslig förändring eller har det annars visat sig särskilt svårt att utveckla näringsverksamheten och området av sådan orsak råkat i en väsentligt sämre ställning än baszonen i övrigt, kan landskapsstyrelsen besluta att kommun eller del därav skall utgöra ett specialområde där näringslivet blir föremål för särskilda stödåtgärder inom ramen för anslag som anvisats för sådant ändamål.

2 §

Näringsstöd kan beviljas företag som påbörjar eller utvidgar sin verksamhet eller företag som förnyar sina anläggningstillgångar om företaget anses ha förutsättningar för en lönsam verksamhet.

När fråga är om utvidgning av företags verksamhet eller om förnyande av dess anläggningstillgångar förutsätts ytterligare att investeringen medför en förhöjning av produktionens förädlingsvärde eller av servicenivån.

Förnyar ett företag sina anläggningstillgångar så att de uppnår en väsentligt högre teknisk nivå kan avvikelser göras från 2 mom. förutsatt att projektet är nödvändigt för att trygga en lönsam verksamhet vid företaget.

2a §

För att finansiera projekt som är gemensamt för fler företag kan understöd beviljas och utbetalning ske till den som förbundit sig att svara för att understöd används till hela projektet.

4 §

Investeringsbidragets andel av de godtagbara kostnaderna för investeringen är, uppdelat på baszoner och stödområden, följande:

Baszon	Stödområde A	Stödområde B
första	35-45 %	
andra	20-30 %	15-25 %

Inom den tredje baszonens stödområde kan investeringsbidragets maximala

belopp uppgå till 25 % av totalbeloppet av de beräknade godtagbara kostnaderna. Investeringsbidrag inom den tredje baszonens stödområde beviljas närmast för projekt som väsentligt förbättrar områdets näringsstruktur eller den tekniska nivån hos företagens produktion eller produkter samt av projekt som startas av företag som inleder sin verksamhet.

Investeringsbidrag kan beviljas till ett belopp som underskrider den i 1 mom. angivna nedre gränsen, om det med beaktande av investeringens storlek eller de lokala konkurrensförhållandena är motiverat. Då investeringsbidrag beviljas inom specialområde kan den i 1 mom. angivna övre gränsen överskridas med högst 10 procentenheter.

7 §

Startbidrag beviljas för antingen en, två eller tre tidsperioder som omfattar tolv fulla driftsmånader, räknade från dagen då produktionen eller den utvidgade produktionen inleddes. Startbidragets andel av de godtagbara lönekostnaderna är följande:

Första baszonen	Stödområde A	Stödområde B
första året	25-50 %	
andra och tredje året	25-45 %	
Andra baszonen	Stödområde A	Stödområde B
första året	25-35 %	20-30 %
andra och tredje året	15-30 %	10-25 %
Tredje baszonen	Stödområde A	Stödområde B
första året	0-30 %	0-30 %
andra året	0-25 %	0-25 %
tredje året	0-25 %	

Startbidrag kan beviljas till företag som inleder sin verksamhet och till projekt som företag inleder. Inom den tredje baszonen kan startbidrag beviljas närmast då områdets näringsstruktur väsentligt förbättras eller den tekniska nivån hos ett företags produktion eller produkter förbättras.

Då startbidrag beviljas inom specialområde kan den i 1 mom. angivna övre gränsen överskridas med högst 20 procentenheter för ett eller två startår.

8 §

Utvecklingsbidrag kan beviljas företag för projekt vars syfte är att förbättra

företagets ledning, produktion och materialhantering, planeringen och kontrollen av företagets ekonomi, marknadsföringen eller forsknings- och produktutvecklingen.

Utvecklingsbidrag kan även beviljas för utredning av förutsättningarna för att grunda ett företag och för avlönande av person vars arbete är väsentligt för företagets utveckling.

Utvecklingsbidrag beviljas inte för projekt som finansieras med annat landskapsstöd eller annat därmed jämförbart stöd. Undantag får dock göras om det är motiverat att finansieringen fördelas på flera finansiärer på grund av projektets omfattning. Landskapsstöd eller det därmed jämförbara stödet får tillsammans med utvecklingsbidraget uppgå till högst 75 % av de godtagbara kostnaderna för projektet.

5 kap.

Ansökan om och erläggande av näringsstöd

11 §

Ansökan om näringsstöd prövas av landskapsstyrelsen.

12 §

Startbidrag skall sökas innan verksamheten inleds.

16 §

Har ett företag inom fem år från det bidrag erhållits utan vägande skäl inställt eller i väsentlig grad inskränkt den produktion som ligger till grund för bidraget så skall landskapsstyrelsen besluta att bidraget helt eller delvis skall återbetalas. I bidragsbeslutet kan tiden för återbetalning av synnerliga skäl utsträckas att avse högst tio år från det bidrag erhållits.

17 §

Bidrag skall återbetalas helt eller delvis om bidragstagaren

- 1) vid ansökan om bidrag eller utbetalning av det på väsentlig punkt givit felaktiga uppgifter,
- 2) har förtigit omständigheter som i väsentlig grad inverkat på beviljandet

eller utbetalningen av bidraget,

3) har vägrat lämna uppgifter, handlingar, annat material eller vägrat att i erforderlig utsträckning bistå vid granskningen för utbetalning eller övervakning, eller

4) använt bidraget för något annat ändamål än det beviljats för.

På bidrag som skall återbetalas utgår ränta enligt i motsvarande rikslag föreskriven räntesats.

17a §

Förstörs anläggningstillgång för vilken investeringsbidrag beviljats under den tid som avses i 16 § 1 mom. och har egendomen varit försäkrad, skall bidragstagaren till landskapsstyrelsen återbetala så stor del av försäkringsersättningen som motsvarar bidraget till anläggningstillgången vid tiden för dess anskaffande. Återbetalningsskyldigheten kan högst motsvara bidraget. Befrielse från återbetalningsskyldighet kan ges i fall då motsvarande ny anläggningstillgång anskaffas i stället för den som förstörts. De villkor som ställts för bidraget gäller härvid för den nya egendomen.

21 §

Denna lag träder i kraft den 1 september 1983. Lagen tillämpas på bidrag som efter det att lagen trätt i kraft beviljas på grund av ansökningar som inkommit till landskapsstyrelsen före lagens ikraftträdande eller under tiden 1.9.1983 - 31.12.1993 och som används för investering, produktion eller utveckling som inleds innan lagen trätt i kraft eller under tiden 1.9.1983 - 31.12.1995.

Denna lag träder i kraft den

Mariehamn den 8 december 1988

L a n t r å d

Sune Eriksson

Lagberedningssekreterare

Olle Ekström